

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvmdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Népeimhez!

Legsúlyosabb, legkegyetlenebb megpróbáltatás ért Engem és Házamat.

Hitvesem, trónom ékessége, hű társam, aki életem legnehezebb óráiban vígaszom és támaszom volt, kibem többet vesztettem, mint azt kimondhatnám — nincs többé! Egy rettenetes végzet elragadta őt Tőlem és népeimtől.

Egy gyilkos kéz, azon őrző szenedély eszköze, mely a fenálló társadalmi rend megsemmisítését célozza, a nők legnemesbike ellen emelte törét és vak, céltalan gyűlölettel átdöfte azon szívet, mely gyűlöletet nem ismert és csak a jóért dobogott.

Azon határtalan fájdalom közepette, mely Engem és Házamat ért, szemben ama hallatlan tettel, mely borzalomba ejti az egész művelt világot, mindenek előtt szeretett népeim hangja az, amely enyhítően hat szívemig. Midőn az isteni végzés előtt, mely oly súlyos és felfoghatatlan esapást mért Reám, alázattal meghajlok, hálát kell adnom a gondviselésnek azon nagy kincsért, melyet számomra fentartott: a milliók azon szeretetéért és hűségéért, mely a szenvedés órájában Engem és Családomat környez.

Közel és távol, fent és alant, ezernyi alakban nyilvánult a gyász és fájdalom az Istenben boldogult Császárné és Királynéért. Megható összhangban cseng minden ajakról a panasz a pótolhatatlan veszteség felett, mint hű visszhangja annak, amit lelkemben érzek.

Amint én forrón szeretett hitvesem emlékezetét szentül őrzöm holtiglan, úgy népeim hálája és tisztelete maradandó emléket emel Neki minden időkre.

Sajgó szívem mélyéből köszönetet mondok mindenkinek az odaadó részvét ezen újabb zálogáért.

Midőn az *ünnepi hangoknak, melyeknek ezen évet kísérni kellett volna, el kell nemulniok*, a ragaszkodás és hű együttérzés e számtalan tanúságaira való visszaemlékezés azon legbeesesebb adomány marad számomra, melyet Nekem népeim nyújthattak.

Fájdalmunk közössége *újabb, benső köteleket fűz a trón és a haza közt*. Népeim változhatatlan szeretete megerősít köteleességem nemesak azon fokozott érzetében, hogy a Reám bízott küldetésben kitartsak, hanem megerősít egyszersmind a siker reményében.

Esedezem a Mindenhatóhoz, aki oly nehezen sújtott, adjon még erőt, hogy véghez vihessen azt, amire hivatva vagyok. Imádkozom, áldja meg népeimet és világosítsa fel őket, hogy megtalálják *a szeretet és egyetértés útját*, amelyen viruljanak és boldogokká legyenek.

Kelt *Schönbrunnban*, 1898. évi szeptember hó 16-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXI. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** és fia könyv- és könyvnyomtatásos vállalatának küldendők.

A gyász után.

Zombor, 1898. szeptember 22.

Általános volt az a nézet, hogy a királyné elhalálása folytán beállott gyász komolysága megteremtí talán a politikai komolyságot is. Mert politikai viszonyaink nagyon rendezetlen mederben folytak.

Odaát Ausztriában teljes fejtelenség uralkodik s az alkotmányosság — úgy látszik — halófélben van. Nálunk pedig az ellenzéki pártok újabb tanúsított magatartása szintén arra engedett következtetni, hogy a komoly munkának tőlük telhetőleg útját akarják állani.

Pedig nagyon fontos kérdések várnak megoldásra. A gazdasági kiegyezés mindkét államnak vitális érdeke, a mit békés komolysággal szépen el lehet intézni, de oktan obstrukcióval megakadályozni nem.

Mindenki kívánja, az egész közvélemény óhajtja, hogy békés hangulat álljon be s hogy az érdekei megóvassanak. És méltán elvárja a közvélemény az országot ért súlyos csapás hatása alatt a megkomolyodást.

Hű kifejezői a közvélemény ezen nézetének a következő érdekes sorok:

„Azt gondoltuk és azt gondolta velünk az ország józan közvéleménye, hogy a királyt és nemzetet ért nagy csapás, mint valami komor villámlás fénye, megállítja a magyar ellenzék az örvény szélénél, a mely előttük tátong, s a melybe menthetlenül belezuhanva, magukkal rántanak a nemzetnek sok drága erkölcsi és gazdasági javát, — ha eszükre nem térnek.

De egy este megjelenő függetlenségpárti újság kijelenti, hogy az ellenzéki pártok elhatározták a késhegyig menő háborút, az elszánt, semmitől vissza nem riadó obstrukciót, szóval a parlamentáris gépezet erőszakos megállítását.

Mi — őszintén bevalljuk — a nevezett újság harcias gesztusait nem vagyunk hajlandók tulbecsülni s erős kétségünk van az iránt, hogy ez az újság illetékes megnyilatkozása volna az összes ellenzéki pártok terveinek és szándékának.

Ha eltekintünk is attól, hogy ez az újság egy szétugrasztott pártnak az organuma, a mely a magyar közéletben keveset számít, s a melynek diühő és lihegő boszúvágya komoly politikai tényező számba nem mehet; mondom, ha ettől eltekintünk is, csak a nemrég lefolyt két obstrukció sorsára kell gondolnunk, hogy ez este megjelenő újság handa-bandaít ne vegyük fel valami tragikusan.

Akkor is tüzet fújt, akkor is vérbenforgó szemekkel izgatott, akkor is a végsőig menő harcot hirdette; de az ellenzék, komoly, számbavehető része mégis leszerelt és tudatára ébredt hazafias kötelességének: ő nélküle és ő ellenére.

Nem is azért foglalkozunk ez újság cikkeivel, mintha sokat hederitenénk annak a néhány politikai hajótöröttnek a véleményére, akik e lap háta mögött állnak. Csak azért veszi tudomásá róla, hogy szembeállíthatunk e lapnak és politikai barátainak magatartását más, nagytekinthető ellenzéki lapok magatartásával, a melyek az ellenzék obstrukciójának sikerében nem bíznak és azt a hazára nézve károsnak, veszedelmesnek, végzetesnek ítélik.

A Budapesti Hírlap, a mely a nemzeti közvélemény iterén szereti tartani kezét, nem a maga véleményét mondja el, mikor a f. hó 20. és 21-én megjelent számában a leghatározottabban az obstrukció ellen foglal állást. A Budapesti Hírlap a magyar közvélemény parancsának hódol s a tömegek akaratának és ösztönének engedelmessékedik, mikor a „megfontolás órájában” államférfiak és nem „vitarendezők” után kiált.

Mi abban, hogy a közvélemény ily elterjedt és nagy súlyú organumai emelik fel szavukat a józan hazafiaság nevében az obstrukció szándéka ellen; de még inkább abban, hogy az este megjelenő függetlenségi újság politikusaik alapos kételyeik vannak az ellenzéki pártok szolidaritása tekintetében s máris becsületsértő gyanúsításokkal

igyekeznek terrorizálni az ellenzéki politikusokat, a kik nem pendülnek velük egy huron s a kiknek mája az övéknél jobban funkcionál: mi ebben örvendetes jelét látjuk a kijózanodásnak, az üdvös ellentétek felmerülésének, a nemzetrontó obstrukció szomorú kilátásainak s a vitarendezők keserves elszigeteltségének.

Az obstrukció vereségét a B. H. abban látja, hogy egy igazán nagy és szorosán összetartó kormányt áll egy meglehetősen kicsiny ellenzékkel szemben.

De ha legalább ez a kicsiny ellenzék összetartana! Am lehet-e összetartásról, sőt egymás megbecsüléséről beszélni ott, a hol az ellenzéki politikusok ellen, még a harc kitörése előtt, a legsértőbb és — nevezük igazi nevén az eljárást — a leggyalázatosabb gyanúsításokat és rágalmakat olvassuk — ellenzéki újságokban.

A Magyarország ugyanis tegnapielőtti számában, Eötvös Károly bizalmatlansági indítványára célozva, a Kossuth-párt ez indítványát nyíltan meggyanusítja, mikor így ír: „legyen készen rá Bánffy, hogy sem a gyász következtében, sem bizalmi nyilatkozatoknak indirekt uton való provokálásával, az ellenzék nem engedni magát pozíciójából kivezetni”.

De a megecetesedett és lomtárba került politikusok e kedves organuma, ha lehet még világosabban fejezi ki szeretetreméltó gyanúját, mikor „a teljesen megbízható elemek” szoros kapcsolatairól beszél; mikor azt mondja, hogy tudják már, „kikre lehet számítani”; mikor ellenzéki lapok „frontváltoztatásáról” is számol és már előre is tiltakozik olyan „ellenzéki tanácsok” ellen, a melyek a kellő pillanatban a leszerelést fogják kivánni, hogy az obstrukció sikerét az utolsó órában meghiusítsák.

Köszönjük Holló ur lapjának a szíves felvilágosítást, a szíves kalauzozást, az ellenzéki pártok intim viszonyainak utvesztőjében. Vannak tehát az ellenzéki pártok kebelében „teljesen meg nem bízható elemek” is. Vannak tehát, a kikre az obstrukció harcában „nem számíthatnak”. Vannak tehát ellenzéki politikusok, a kik a leszerelést fogják „tanácsolni”. És végre hát megtudjuk a nagy titkot: a Kossuth-párt első akciója a bizalmatlansági indítvány, tulajdonképpen a kormányt tett kitérő szolgálat és gyámoltatás akar lenni.

A ki ezek után még az ellenzéki pártok szolidaritásáról beszél; a ki elég ártatlan azt himni, hogy a szelírozsa minden irányába elszélesztett Ugron-párt posthumus politikusi jobban gyűlölik a kormányt, mint szerencsésebb elvárataikat: az ám hirdesse diadalát az obstrukciónak.

Mi ellenben úgy látjuk, hogy a megrendítő gyászeset kijózanító hatását az elmékre nem tévesztette el s hogyha valóban lesz obstrukció e küzdelemben, az egységes, hatalmas szabadelvű táborral szemben egy önmagában meghasonlott, egymás iránt bizalmatlan, sőt egymás hazafiságát is gyanúsító, züllött ellenzék fog állani.”

A népiskolai jellemképzés.

(Vége.)

2. A melancholikus természetnek fő tulajdonsága: a részvéltenség, a külvilágtól való visszavonultság, önmagában való ábrándozás s saját eszméivel való megelégedés. Ezek mind oly tulajdonok, melyeket a gyermekből még hajlékony korában ki kell irtani. Az ember, már természeténél fogva, társaságra van teremtve; hivata van, hogy akár kisebb körben, de sokszor kiterjedtebb határok között munkálkodjék másokért. Az egoizmus, mely saját enjét állítja fel Istenül; az önzök nagy csoportja, mely saját vágyainak kielégítésével ugys elretentő példát ad a világnak; nagy jelei ezen elvetlen szenvedély megerősödésének az emberi szívekben. S ha a természet már arra vonz, akkor teljes erővel először is e hiba kiirtására kell törekednünk. Szoktatni kell már a gyermeket, hogy örömmel keresse fel a többiek társaságát s ha valami munka van, örömet vegezze azt el mások ügyében is.

Az elzárkózottság, mely mindent magában tart meg, senkiben sem bízik, senkinek sem tárja fel szívét: másokban is nem bízzunk, hanem épen az ellenkezőt fogja kelteni. E csendes magabavonuló természetnél nem tudhatja az ember, vajjon az illető belseje is oly csendes-e, avagy pedig ott a szenvedélyek vihára tombol, melyet a melancholikus jól el tud rejtetni. A magyar ember épen ez alamsziszagot nem szereti s rég kimondta ítéletét az ilyenek fölött találó közmondással: „Lassu víz partot mos”.

A melancholikus az egész világot feketében látja. Mindenben csak a hibákat keresi s ezekről meg is mondja gyakran erős véleményét. Ahol csak megjelenik, mindent talál hibát, ami benitólóg hat az egész társaságra. Környezete nem szívesen hallja őt beszélni s valódi teher lesz azoknak, kiknek vele kell érintkezniök. Ezekbe egy kis társalkodási vig kedvet önteni sosem lesz káros, mert az erős birtelen ítélet mások fölött mindenkit elriaszt s mindenki föltéheti róla, hogy ma téged, holnap pedig engem fog rostálni.

A kolerikus természetnél a hevesiséget a munkában s a zordonságot a megjelenésben kell ellensúlyozni már azon okból is, hogy testi szervezetét fentartsa. E természet olyan, mint a folyton elharapódzó tűz, mely erővel meg tova, mindent elűz, ahol csak lehet s ezáltal egy önmagát, mint a körülötte levő anyagot is fölemészti. Az emberi szervezet rendszeren nem oly erős, hogy kitarítsa mindazon munkát, melyet egy kolerikus föltész magában s melyet minden erejéből keresztül akar

vinni. A biggadtabb természetűeknek valódi teher a kolerikus fellépése, kik nem is bírnak lépést tartani vele a gyakran kivihetetlen szándék teljesítésében. Ezen sem mire sem tekintő előretörés a sok akadályok miatt lassanként darabossá, türelmetlenné, elviselhetlenné teszik az embert. Igaz, szép a szigorú pontosság s meg is kell azt tartani, de egyesíteni kell azt engedékenységgel, szelidséggel s figyelemmel mások iránt s a baragos kitöréseket pedig, ahol csak lehet, el kell nyomni. Gyökereken kell kiirtani a büszkeséget, a gőgöt, mely a kolerikusnál könnyen fejlődik. Minden emberben meg van a megfelelő adag büszkeség, ha azt az önszeretet, érzékenység s más szép szavak által igyekeznek is eltakarni. A kolerikus azonban már természeté is erre vezető s epés volta nagyon sarkalja, ha mindjárt mások romjain is, csak feltűnni s magasba törni. Egyébként e vérmérséklet nagyon fenséges, mert nagyra képesít s nagy tettek véghezvitelére ad erőt.

4. A flegmatikus vérmérsékletnél a feltűnő lassúságot s lustaságot kell legyőzni s azért az ily természetűeket folyton kell hajtatni, ösztökélni a gyors munkára. A gyermekeket szoktatni kell, hogy reggel korán keljenek, gyorsan öltözködjének s pontosan jelenjenek meg mindenütt. Az érzéketlenség, közöny, fásultság minden iránt, ami másokat érdekel, nagyon rossz tulajdona e természetnek, melyet az érdeklődés s résztvevő érzet fölkeltesével s ápolásával kell ellensúlyozni. A kényelem szeretetét minden ember bizonyos mértékben bírja; de a flegmatikus túlságos mértékben szereti ezt gyakorolni, akár csak Matyas király lustái. Azert nem fog megártani a flegmatikusoknak, ha kissé több s nehezebb testi s szellemi munkával látjuk el őt, melynek elvégzését szigorúan megköveteljük tőlük. A gyvaságot szinten le kell győznünk benne. A flegmatikus azért is nem végez sokat, mert nincs bátorsága belekezdeni. Bátorítani s buzdítani kell őt a munkára, hogy a kétértelmű dolgokban se töprendjék sohaig, hanem ha esetleg egyszer nem is sikerül, bátran vaghasson neki a legnagyobb nehézségük is.

Ezek azok a hibák és kinövések, melyeket az egyes emberi természeteknél javítanunk s gondoznunk kell. Egy embernél persze nem fordul elő a természet jellemző minden hiba vagy jó tulajdon, de ezeknek jelzést csak azért hoztam elő, hogy miután az összehasonlás szerint valakinek vérmérsékletét meghatároztuk, a természettel összekapcsolt más hibákra vagy jó tulajdonokra is következtethetünk, melyek az illető egyénben vagy nincsenek meg kifejlődve s így már gyökerénél kezdhetjük annak kiirtását vagy jó irányban való ápolását; vagy az illető tulajdon egyáltalán nincs meg az általunk megfigyelt egyénben s így nevelési szempontból nem lesz legalább vele bajunk.

Ha a gyermeket az előbb mondott szabályok szerint neveljük s ha sikerülne abban minden hibát idejében elfojtani s a jó tulajdonokat érvényre juttatni: megkapnók a tiszta embert az ő földi állapotában, amennyiben testileg hibái nem jelentkezének. Azonban már a természetbe van oltva az embernek, hogy egy felsőbb urat ismerjen el maga fölött, hogy egy felsőbb rend törvényeinek is hódoljon. Minden népnél érvényre jő az istenség eszméje, ha sokszor más alakban is. Isten megadta szívünkbe az ő törvényeinek ismeretét s az érzetet, mely szerintük élni kötelez. Ezen törvények semmiben sem ellenkeznek a természet törvényeivel, mert ugyanazt tanítják tökéletes alakban, világosan. Pl. az első parancs az egy Isten tiszteletére vezet, melyet már minden ember szívének sugallata is mond. Isten eme törvényében határozottan meg van mondva az egy Isten tiszteletének szükségessége. Negyedik parancs továbbá a szülők tiszteletére int. S ki ne érezne ennek szükségét? A pogány népek is mindig nagy véteknél tartották a szülők tiszteletének athágását. Az ötödik parancs büntetendőnek tartja mások testi-lelki megsértését, megöletését. S vajjon nem tanítja-e ugyanazt a természet törvénye is? Mit szóljak még a hetedik parancsról, mely tiltja a felebarátunk anyagi megkárosítását? És mégis majdnem naponta olvashatunk újabb-újabb megrendítő eseteket, hogy a szegények megtakarított fillereit s az árva pénzét itt vagy ott elikkasztották. Kérdem. Megengedi ezt a természet törvénye? Semmiesetre sem, mert a megkárosultak panaszos hangja még a felhőket is áthatja!

Isten törvényei, melyek vallásunk alapvonalait képezik, az emberre nemestőleg hatnak; a test hibáitól ment embert valóban lelkiileg is kiképezik s föltelmezik e földi nézetek színvonalán. A jellemképzés tekintetéből tehát elkerülhetetlenül szükséges az emberre a vallás nevelés. A vallás nemestíti a szívet, melynek gyakran állati ösztönei s szenvedélyei nem engednek a magasabb eszmék szerint való kiképzést, ha nem állana a vallás mindent átható szavával föltéve s indító okai ne volna ok oly erősek, hogy mindenkit követésükre bírnak. Nem kell azonban gondolni, hogy a vallásos nevelés különválva csak akkor kezdődjék meg, ha a természeti vevelés már be van fejezve. Ezt a kettőt, minthogy épen egymást tökéletesíti, együttesen kell a gyermek nevelésénél használni; felnevelni természet szerint, de egyszerűsággal a vallás nemestítő hatását is fejleszteni kell. Mert nem a vallás ad-e erőt mások hibáinak eltűrésére? Ez annyival is inkább szükséges, mert sokan nem iparkodnak természeti hibájukat önmagukban elnyomni. Ha baj, szenvedés ér, a vallás nyújt segédkezet annak elviselésére; ha a munka nehez, erőt s kitartást ad annak elvégzésére s ha ellenkeznek is egyik vagy másik tett természeti hajlamainkkal, a vallás ad legtöbbször erőt gyengésgétnk legyőzésére.

Vége nem szabad egy igen fontos tényezőt említenél nélkül hagynom, melynek a jellemképzés körében felette nagy szerepet tulajdonítok. És ez, melyet mindenestre mindenképp kellett volna megemlítenem: a hazaszeretet. Nem akarom e helyen hangsúlyozni a haza fogalmát, hisz tudom, hogy minden jellemes ember át van hatva annak szeretetével s átéri szívében, mivel tartozik neki.

A gyermek szereti szüleit, mert érzi, tudja, látja, hogy azok gondoskodnak testi s szellemi jövőjéről; táplálják, rubázzak, tanítatják, hogy egykoron hasznos polgárává váljék a hazának és társadalomnak. Nem-e ugyanezt teszi velünk az édes haza is? Hisz édes hazánk a mi szerető anyánk, mely a jó és gondos anya módjára ugyanazon jótéteményekben részesít, ugyanazon szeretettel, sőt még mondhatnánk jobban gondoskodik polgárainak anyagi, testi s szellemi java iránt, mint akárbany más sok anya.

fejles.
lapja
szíve
mike
gyerme
bor e
egy
Hat h
kabb
mink
tettei
lapjait
vannak
és ele
voltak
az er
nem m
de mit
köteless
meg m
hazánk
M
hazája
egyszer
bizonyt
jellem
erleke
igazán
teregke
Ne
lemes
király
fiat és
azok a
selik.
mely sz
és akko
geny tu
nagyolb
G
lekezt
diesült
szokott
10 óra
Laszlo
G
király
F. évi sz
Szekel
igaz tá
17-en,
ugyanas
tan —
vett rész
és nyil
O
a tene
peltek.
gyászú
lakosság
szomor
nullak
és az v
letek ta
szünet
A
diesült
tisztele
feketé
V
O-Palac
tozár v
K
tíesi kö
G
hódsgá
reszvet
a csal
gyászje
Vojnits
hetetlen
jó testv
járás f
ganak
éjjeli
jobbte
ságon
órákor
háznál
után sz
rom. kat
helyzet
gesztel
veért a
lengjen
lrenke,
Olga és
szül. Sz
Mariska
szül. Sz
Vojnits
Istvan,
mondne
A
forgal
van —
lamba;
kinek v
galtassa
végéig
forgalom

Ezen szeretetet kell a gyermek szívében ápolni és fejleszteni. Erre számtalan példát találhatunk a történelem lapjain, melyek jellemképző hatásuknál fogva a gyermek szívére mely befolyást gyakorolnak. A bibliai történetek, miként tudjuk, érdekes és kedves tárgyat képeznek a gyermekeknek, mert át meg át vannak azok szöve jámbor és istenfélő férfiak életéből kiszakított életképekkel, egyes jelenetek élénk leírásával, példabeszédekkel stb. Hát hazai történelmünk nélkülözni mindezeket? Sőt inkább büszke önérettel díszkedhetünk hazai történelmünk kimagasló nagyjainak jellemzőkkel, feúyes és hőstetteivel, melyek csillagként világítják be történelmünk lapjait. Ott van Hunyady, Zrínyi, Dobó, Dugovits. Ott vannak még más ezren és ezren, kik vértüket ontották és életüket áldozták e hazáért! Kérdelem most, nem voltak-e ezek mind jellemes emberek? s nem hősei-e az erényeknek? Bizonyára! De mondja tan valaki, hogy nem mindenkinek adatott meg a hősiesség! Ez igaz; de mindenkinek megadatott a mód, hogy hazája iránti kötelességét más alakban teljesítse. Ha nem is halhat meg mindenki a hazáért, de munkássága által élhet a hazának.

Mindenki, aki becsülettel végzi munkáját, segíti hazáját nagygyá, natalmassá, virulóvá tenni.

A munkás, becsületes, jellemes ember jó hazafi is egyszerűen, miként azt az eklektikus találat a történelem bizonyítja; a munkakertelő, más zsrján élőködőnek jelleméhez sok mocok fér, ki inkább saját, mint a köz érdekét tolja előtérbe. A mocskos jellem nem szeretheti igazán hazáját sem s jelszava: se Isten, se haza s csak féregként ragódik annak ezeréves törzsén.

Neveljünk tehát istenfélő, vallásos, becsületes, jellemes és hazaszerető nemzedéket a hazának. Isten, király, haza; e háromság lelkesítse édes hazánk minden fiát és leányát s akkor a haza boldog lesz; boldog lesz azok által, kik a haza millióinak jóvoltát szívükön viselik. S koszorús költők szavai teljesíteni fognak, mely szerint:

„Még jönni kell, még jöni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százerek ajakán.“

és akkor virulni fog tán még egy boldogabb kor a szegény tanúgy napzasomaira is, midőn azok fáradozását nagyobb figyelemben részesítendik.

Kanyó ödön.

Ujdonságok.

Gyász-istentisztelet. A helybeli ev. ref. gyülekezet O. császári és apostoli királyi Felsege, megdicsőült Erzsébet királyné emlékezetének ünneplésére, szokott imahelyiségében, f. szeptember hó 25-én délelőtt 10 órakor gyászoló istentiszteletet fog tartani. Kozma László e. gondnok.

Gyulafalva kegyelele. Ófelsége Erzsébet királyné elhunyt alkalmából Gyulafalva község is gyászol. F. évi szeptember hó 15-én tartott rendkívüli közgyűlésen Székely Sandor közs. jegyző indítványra a közgyűlés igaz fájdalmanak jegyzőkönyvileg adott kifejezést s 17-én, a temetés napján, megtartott gyászmisén — ugyancsak a képviselőtestület egyhangu határozata folytán — az előjáróság és képviselőtestület testületileg vett részt. A középületeken fekete zászló leng, a zene és nyilvános multság 30 napig szűnetel.

O-Verbász községében az országos gyászt 17-én, a temetés napján és órájában, lelekelően megünnepelték. Aznap délután 3 órakor az összes iskolákban gyászünnepek rendezettek, bonnet a gyermekek, a lakosság nagy részvétele mellett, az összes harangok szomorúan hívó hangjaira, felekezeti templomába vonultak, hol a gör. kel., a gör. kath., az ag. hitv. ev. és az ev. ref. templomokban 4 órakor gyász-istentiszteletek tartattak. Az üzletek zárva voltak és minden munka szűnetelt.

A prigl.-szen-iváni izr. templomban a megdicsőült királyné lelki fűdeért ünnepélyes gyász-istentiszteletet tartottak, melyen a hitközség összes tagjai feketében jeleutak meg.

Választás. Tovarisoai segédjegyzővé Égi Lajos, O-Palanka községben vegrehajtóvá Gyorgyevits Szvetozár választott meg.

Körallatorvos Rác-Militicsen. Rác-militicsi körallatorvossa Krausz Gyula választott meg.

Gyászhir. Megemlékeztünk már Vissy József, hódásági főszolgabíró haláláról. A temetés általános részvét mellett O. Becsen ment végbe, a hol az elhunytat a családi sírboltba helyezték el. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Vissy Józsefné szül. bajsai Vojnits Vilma fájdalomtól megtört szívvel jeleuti felejt-hetetlen férjének, a gyengéden szerető fiu, gondos apa, jó testvér, sógor, illetve vő Vissy József, a hódásági járás főszolgabírja életének 44-ik és boldog házasságának 19-ik évében 1898-ik évi szeptember hó 18-án éjjeli 11 órakor a halotti szentségek felvétele után jobblétre szendertült. A kedves halott hűlt tetemei Hód-sághon 1898. évi szeptember hó 19-én délután 2 1/2 órakor foguak a róm. kath. szertartás szerint a gyász-baznál beszenteltetni s innen O-Becserre leendő szállítás után szeptember hó 20-án délelőtt 11 órakor az ó-becsei róm. kath. sírkertben levő sírboltban örök nyugalomra helyeztetni s ezt megelőzőleg a sírkerti kápolnaiban engedtelő gyászmiséaldozat fog a boldogultnak lelki fűde-vert a Mindenhatóknak bemutatni. Áldás és örök béke lengjen a korán elköltözött drága hamvai felett! Vissy Irénke, Vissy Vilma, Vissy Károly, Vissy Mariska, Vissy Olga és Vissy Izidora, gyermekei. Özv. Vissy Károlyné szül. Szedressy Jozefa, edes anyja. Vissy Károly, Vissy Mariska özv. Karakasevitsné, testvérei. Vissy Károlyné szül. Szép Irene, bajsai Vojnits Bella, sógoróni. Bajsai Vojnits Moric, bajsai Vojnits Maté, ifj. bajsai Vojnits Istvan, id. Tripolszky Béla, sógorai. Özv. Vojnits Zsigmondné szül. Zakó Berta, anyósa.

A régi okmánybelyegek kivonása a forgalomból. A pénzügyminiszter — miként tudva van — július 1-én új okmánybelyegeket hozott a forgalomba; a melyek sokkal tetszősebbek, mint a régiek. A kinek van régi okmánybelyege, még e hónapban szolgálatossá be az adóhivatalhoz, mivel csak szeptember hó végéig fogadják el azokat s akkor teljesen kivonják a forgalomból. Azontul már az értéküket veszítik.

A kereskedelmi és iparkamara ülése.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1898. évi szeptember hó 29-én (csütörtökön) délután 4 és fél órakor a kamarai székház termében Szegeden ülést tart. Tárgysorozat: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. 2. Elnöki jelentések. 3. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. 4. Interpellációk és indítványok. 5. A kereskedelemügyi miniszter ur 34121. számú leirata a szegedi butoripari szövözetet ügyére vonatkozólag. 6. A kereskedelemügyi miniszter ur 38400. számú leirata a székhezépítés föltülvizgálatára vonatkozólag. 7. A kereskedelemügyi miniszter ur 42336. számú leirata a szegedi zalogkölcsönözletek kölcsönjainak megállapítása ügyében. 8. A kereskedelemügyi miniszter ur 43373. számú leirata a magánipar utján előállított levelező lapok szállítása ügyében. 9. A kereskedelemügyi miniszter ur 45096. számú leirata a kereskedelmi tudakozó intézmény letesítése ügyében. 10. A kereskedelemügyi miniszter ur 46696. számú leirata, melylyel a Baja városi helypénz-szabályzatot küldte meg véleményezésre. 11. A kereskedelemügyi miniszter ur 46781. számú leirata a csendőrségi versenytárgyalásokra vonatkozólag. 12. A kereskedelemügyi miniszter ur 48159. számú leirata, melylyel véleményezésre megküldi Gara község két országos vásár engedélyezését kéro folyamodását. 13. A kereskedelemügyi miniszter ur 51535. számú leirata, melylyel véleményes jelentésre megküldi Bács-Földvár község folya-módását a betivásárain való állatfölbajtás engedelyezéseért. 14. A kereskedelemügyi miniszter ur 51567. számú leirata a 800 frtos külföldi tanulmányösztöndij engedelyezéseéröl. 15. A kereskedelemügyi miniszter ur 58024. számú leirata a Bács-Almás községben tervezett ipartestület megerösítésére vonatkozólag. 16. Az elnökség elöterjesztése a kerület 1897-iki közzgazdasági viszonyairól szóló „Evi jelentés“ közzteteléről. 17. A kamara 1899-ik évi költségvetése. 18. A pénzügyminiszter ur 22338. számú fölhivása az országos központi szövözetet alapítványi üzletészere való aláírás ügyében. 19. Az elnökség elöterjesztése a szakirodalmi pályakérdések pénzalapjának letesítésére vonatkozólag. 20. A kassai és aradi kamarák átiratai országos ösztöndijalap letesítése ügyében. 21. A nagyváradai kamara átirata a kamarai illetékek portmentes küldése ügyében tett föl-terjesztésének pártolásaért. 22. Az aradi kamara átirata a dohánytözsédek vasárnapi munkaszünetének ügyében tett fölterjesztésének pártolásaért. 23. A győri kamara átirata a mértékhitelítési díjak egyöntetü megállapítását kéro felterjesztésének pártolásaért. 24. A nagyváradai kamara átirata a denaturált szesz árusítása ügyében tett fölterjesztése pártolásaért. 25. A gazdasági egyesületek országos szövetségének átirata az 1899. évi szegedi országos gazdasági kiállítás mezögazdasági és háziipari csoportjának rendezése ügyében. 26. A baja-bátaszéki vasút ügyében alakult vegrehajtó bizottság meghívása az október 2-án Baján tartandó értekezletre. 27. A szegedi pénzügyigazgatóság átirata az italmérési illetékkivetö bizottságok szakértö tagjainak kijelöléseért. 28. Kamarai elnökválasztás.

Fegyveradó. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság által érvényesített 1898. évi fegyveradó kivétési lajstrom az 1883. évi XXIII. t. c. 17. §-a értelmében e város adóügyi osztályánál 8 napon át, vagyis 1898. évi szeptember hó 19-tól kezdve szeptember hó 26-ig bezárólag közszemlére tetetik abból a célból, hogy a lajstromot mindenki megtekintesse s netaláni felszólamlását beadhassa, esetleg a másokat illetö adókövetésre vagy esetleges fegyverreltitkolásokra nézve észrevételeit megtehesse. A netaláni felszólamlások és észrevételek a fent kitüzött határidö alatt, a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál nyujtandók be, mely is az észrevételek alapján a szükséges intézkedéseket megteszi, a felszólamlásokat pedig a közigazgatási bizottság elé terjeszti. A felebbeszesek felett a közigazgatási bizottság véglegesen határoz.

Kertészeti tanfolyam. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a csakovári földmüvesiskolánál két heti kertészeti tanfolyamot nyitott, amelyre Bácsmegegyéböl a többek között Schmidt Károly és Herbert János tanítók is berendelte.

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképezdénél a legközelebbi magyar-német tanfolyamra a beiratások október hó 1-töl 10-ig tartanak. A felvételnél bemutatandó okiratok: keresztlevel, erkölcsi, orvosi és illetösegi bizonyítvány. Szegeden, 1898. szeptember 20. Dr. Mann Jakab, kir. tanácsos, igazgató tanár.

Elhalasztott kiállítás. A budapesti öszi gyümölcs- és általános kertészeti kiállítás elhalasztása. Szomorúság tölti el a magyar nemzetet — hódolatlajesen szeretett királynéunk gyászos elhunyt miatt; a mindnyájunkat betöltö mély gyász nem engedi, hogy kiállítások tartassanak. Ebböl kiindulva, halasztottuk el a jövő évre a folyó évi október hó 9-16-ára tervezett kiállítást; de el is kellett halasztani e kiállítást, mert a nép könyveivel áztatott és a szent ravatalra helyezett koszorúba kötöttük azon virágokat, amelyek az öszi kiállítást ekesíthették volna.

A szerelem áldozata. Szabadkáról írják: Vasárnap delölött Nojcsék Irma, egy általánosan ismert szép uri leány agyonlötöte magát. Az eset részletei a következők: Vasárnap reggel Nojcsék Irma két testvérvél, Matildal és Vilmmal együtt volt a szobában. Fel 7 óra volt, mikor Irma felkelt s a másik szobába ment, elöszedte ajtajának, Ottó Vilmosnak hatalmas revolverét és azt ruhájába rejtve, visszament a szobába. Testvérei mit sem vettek észre, Irma ott állt köztük, mikor elörántotta a fegyvert és magára stütötte. A golyó szíven találta s az életerös fiatal leány halva rogyott össze. A dörrésre hozzá sietö szülei és testvérei már csak élettelen holtestét észleztgethették s a rögtön elhívott orvos már csak a halált konstatalhatta. Bizonyosan nem lehet tudni a borzasztó tett okát. Beszélük, hogy az ábrándos leányt szerelmi bánat vitte az öngyilkosságra. Arra a feltevésre, hogy szerelmi bánat adta Nojcsék Irma kezébe a gyilkos fegyvert, az enged következtetni, hogy a leány emlékkönyvébe utöbbi időben sok-sok szentimentális mondat írogatott. A legutöbbi az, hogy „... teher nekem az élet“. A város közönsége nagy részvéttel fogadta a megdöböntö hirt, mert ismerték a szép Nojcsék kisasszonyt, a kit egy szerelmi bánat kiragadott az élök sorából.

Lóverseny Szabadkán.

A szabadkai lóverseny egyesület 1898. évi október hó 2-ik napján lóversenyt tart, melynek szabályai a következők: 1. Mezőgazdák versenye. 1050 korona. Ebböl 700 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak és 150 korona a harmadiknak. Tav. 1400 mtr. Futbat minden szabadkai gazda saját nevelésü 3 év és idösebb lova. Teher 3 év 63 klg. 4 év és idösebb 68 klg. Mének 1 1/2 klg. több; oly lö, mely már ezen díjat egyszer nyerte, nyeres esetén csakis a második díjra tarthat igényt. Tét 10 korona, nem tagoknak 20 F. v. f. II. Egyesületi díj. Adja a nagyméltóságú magyar királyi földmüvelési miniszter ur. 1000 korona. Ebböl 800 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Tav. 1800 mtr. 3 év és id. belföldi lovak számára, melyek 1897. és 98. évben 1800 korona értékü versenyt nem nyertek. Teher 3 év 68 1/2 klg. 4 év és id. 72 1/2 klg. Mének 1 1/2 klg. több. Felvérek 5 klg. engedmény. Minden 400 korona összszyereményért 1 klg. több, halmozva 7 klg. ig. Tét 20 korona, nem tagoknak 40 korona. F. v. f. III. Szabadka szab. kir. város díja. 1200 korona Ebböl 900 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak és 100 korona a harmadiknak. Tav. 1400 mtr. Futbat minden szabadkai lakos 3 év és id. lova. Teher 3 év 68 1/2 klg. 4 év és id. 72 1/2. Mének 1 1/2 klg. több. Tét 20 korona, nem tagoknak 40 korona. F. v. f. IV. Gátverseny. Tiszteletdíj az elsőnek; adják a szabadkai hölgyek és 500 korona, a másodiknak 200 korona. Tav. 2600 mtr. 3 év és id. belföldi lovak számára, melyek 1897. és 98. évben 1000 korona értékü versenyt nem nyertek. Teher 3 év 62 klg. 4 év 71 klg. 5 év és id. 72 1/2. Mének 1 1/2 klg. több. Felvérek 5 klg. engedmény. Minden 400 korona összszyereményért 1 klg. több, halmozva 7 klg. ig. Tét 20 korona, nem tagoknak 40 korona. F. v. f. V. Eladó verseny. 400 korona az elsőnek, tétel fele a másodiknak. Tav. 1200 mtr. 3 év és id. belföldi félvér lovak számára, melyek 1897. és 98. évben 1000 korona értékü versenyt nem nyertek. Teher 3 év 70 1/2 klg. 4 év és id. 72 1/2. Mének 1 1/2 klg. több. Nyertes 2000 koronáért árverés utján eladó, az árverési többlet fele a második lö, fele az egyesületé. Minden 200 korona árleengedésért 1 klg. kevesebb. Legkisebb eladási díj 600 korona. Tét 20 korona, nem tagoknak 40 korona. F. v. f. VI. Vigasz verseny. 150 korona. Ebböl 100 korona az elsőnek, 50 korona a másodiknak. Tav. 1000 mtr. Nyitva oly lovak részére, melyek a mezögazdák versenyében futottak és díjat nem nyertek. A verseny csak akkor tartatik meg, ha legalább 2 lö indul. Teher 3 év 63 klg. 4 év és id. 68 klg. Tét nincs. Általános szabályok: 1. Nevezési záridö 1898. évi szeptember hó 26. délután 5 óráig. 2. Írásbeli, vagy távirati nevezések Weber Frigyes egyesületi titkárhoz (Szabadkán) intézendök és az utöbbiak 24 óra alatt írásban megerösítendök. Tétel a nevezéssel egyidejütleg befizetendök. 3. Minden készpénzben kiadott díjböl 5% levonatik. 4. Lovagolni csak színekben, vagy egyenruhakkal szalaggal lehet és ugy a versenyszín, mint az egyenruha, szalagszín a nevezésekkel egyidejütleg bejelentendö. 5. Minden nevezésnek a lö korát, színet, nemét és leszármazását, valamint a feltételek értelmében a sulyt is tartalmaznia kell. 6. A „Magyar Lovar egylet“ versenyszabályai mérvadók. 7. A totalisateur a „Magyar Lovar-Egylet“ szabályzatának van alátelve és az igazgatóság felügyelete alatt áll. A versenytüzöség a következő: igazgatók: Schmausz Endre elnök, Manuzsich Lázár, Varga Ágoston, Vermes Béla és ifj. Vojnich Sandor. Bíró: Bezeredy István. Indító: Birkáss Gyula. Pénztáros: Kopunovits Károly. Orvos: Dr. Schnier György. Totalisateur-vezetö: Milassin Sandor. Verseny titkári: Weber Frigyes. Megjegyzés: „Szabadkai lö“ az, mely verseny elött kételyt kizárólag 14 nappal a versenyzö tulajdonát képezte. — „Saját nevelésü lö“ az, mely a vevö tulajdonát 2 éves korán belül képezte. Oly lö, mely bármely pályán, de csak a gazdák versenyében futott, vagy oly pályán, hol belépö díjat nem szedtek, ha külfönből a versenyfeltételeknek megfelel, a szabadkai versenypályán minden futamban részt vehet.

Jövähagyás. A belügyminiszter az ó-palánkai kerekpár-egylet alapszabályait jövähagyta.

Öngyilkosság könnyelműségéböl. Aht József 12 éves kerynjai lakos kukoricafosztas alkalmával egyes egyenektöl akasztási meséket hallott. Ezen mesék ugy látszik a fiúnak a fejébe vesödtek, meg akarta próbálni, hogy milyen is az akasztás, e végböl egy zsineget burokra kötött s azt a nyakára buzta és jól összeszorította. Mire a szerencsétlen gyermek tettét észrevették, már halva volt.

Tovarisoai zavarok. A „B. H.“ írja: A tovarisoai első elölegezési egyület sulyos bajokba keverte a volt igazgatója: Rosenberg Vilmos tovarisoai földbéröl és volt postamester. Postamester csak volt a „közbizalmat“ egész a szüköség elvezett férfiu, mert a postakincstár nem olyan bizalomra hajló, mint a derek község. Miután észrevették, hogy a posta a Rosenberg Vilmos kezén nem kezelödik a legjobb rendben, már májusban elvették azt töle. Az igazgató állást azonban tovább is bírta ez az ur békeséggel, babár tudták róla már a mult évben, hogy börzézik. Tizenöt esztendeig nagyon tisztességes vezérferfiu volt Rosenberg Tovarisoai, de elragadta a könnyü meggazdagodásnak vágya, tözde-schlussokat csinált és vesztett. Már a mult évben is sulyos veszteségei voltak és nyoma is látszott ennek a vergödésének, melyek aztán beteltek azzal, hogy mint látszik, a vezetése alatt álló elölegezési egylet vagyona-hoz nyult, söt a jelek szerint hamis váltók is vannak forgalomban. Az elölegezési egylet az utöbbi betek alatt mind nagyobb zavarokba jutott, nem tudta már fedezni lejáratit és mikor Rosenberg igazgató észrevette, hogy a kés a torkán van és a tovarisoai penzkapacitások elött sem rejtethi tovább az intézet válságos helyzetét, a felelösség elöl egyszerűen kerekelt oldott. Negyednapja már, hogy eltűnt, állitólóg a felesége sem tudja, hogy hová. Az elölegezési egylet aligazgatója az uradalmi vendéglös pedig és a többi igazgatósági tagok megdöb-benye vizsgálják most a szövözetet állapotait. Ezekböl egyelőre az látszik, hogy csak a szövözeteketi tagok befizetési és a betekek veszték el. Ezek között Tovarisoai község betete és Vidakovits plébanosnak 5000 frt betétje. A szövözetet visszleszámítolási hitele mintegy 30,000 frt, amivel az első fölvetelnél 40 ezer frt érték áll szemben, de azért csöd aligha lesz kikertülhető.

Hirdetmény.

Mélykút község elöljárósága közölni teszi, hogy a mélykúti nagyvendéglő épület 1899. évi január 1-től 1902. évi december 31-ig terjedő három évre **f. évi szeptember 29-én d. u. 2 órakor** a községbázis tanácstermében nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Mélykúton, 1898. szeptember 17-én.

Knézy Brunó, h. jegyző. **Balog László,** 2-2 bír.

150.000 darab jól égetett

tégla

a bajai kövezett ut mentén. az első hid közelében. eladó.

3-2 **Lallosseviits Jakab.**

8542. sz. kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bukin, Paraga, Plávna, Novoszello, Obrovac községekből álló Bukin székhelyvel rendszeresített kör-állatorvosi állás üresedésbe jöven, arra pályázatot nyitok. Felhívom emellett mindazokat, a kik ezen 600 ft előleges havi részletekben fizetendő évi készpénzfizetéssel és a községek által adandó ingyenes fuvarral javadalmazott állatorvosi állásra pályázni szándékoznak, hogy minősítésüket, életkorukat és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **augusztus 30-ig** a községi elöljáróságnak annál is inkább benyújtsák, mert a később érkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Német-Palánka, 1898. évi szeptember 12-én.

3-2 **Lichtneckert,** szolgabíró.

3124. sz. kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Kula községében egy lemondás folytán megüresült lovasrendőri állás betöltésére pályázat hirdetik. Felhívom mindazokat, a kik ezen a lótartrási általánnyal együtt 495 ft utólagos havi részletekben felvehető javadalmazással egybekötött állást elnyerni óhajtják, kellően felszerelt és sajátkezűleg írt kérvényüket **f. évi szeptember 30-ig** a községi elöljáróságnak annál is inkább beadják, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vételét nem fogom.

Az előírt rubázatot a rendőr maga tartozik beszerezni.

Bács-Kulán, 1898. évi szeptember hó 12-én.

Dosztig József, jegyző. **Fürstner István,** 3-3 bír.

2961. sz. kig. 1898.

Bérbeadási hirdetmény.

Csonopla község elöljárósága részéről ezennel közölni teszi, hogy a község tulajdonát képező nagyvendéglő épület 1898. évi január hó 1-től 1901. évi december hó 31-ig terjedő három évre Csonopla községbázisnál **f. évi október 2-án d. u. 3 1/2 órakor** megartandó árverésen haszonbérbe fog adni.

Árverezni szándékozik tartozni a 400 ftban megállapított kikiáltási ár 10 %-át az árverés megkezdése előtt letenni, valamint 10 % os bántépnt tartalmazó zárt írásbeli ajánlatok is adhatók be. A részletes feltételek a jegyzői irodában előzőleg megtekinthetők.

Kelt Csonoplán, 1898. évi szeptember hó 10-én.

Deák Andor, jegyző. **Hofman Mihály,** 3-3 bír.

Eladó

13 drb eredeti simenthali öreg és növendék tenyészmarha és mangolica faj tenyészsertés. Bővebb felvilágosítást **Neszmirák Mátvás** sztanisiesi jegyző nyújt.

263. szám. kig. 1898.

Pályázat.

Petrovác községénél elhalálozás folytán üresedésbe jött végrehajtói állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kérvényeiket **f. évi szeptember 30-ig** alulírottál nyújtsák be. Évi fizetés 350 ft és a végrehajtási díjak egy része; a tot nyelv tudása megkívánatik.

Ujvidék, 1898. évi szeptember hó 12-én.

3-3 **Mezey Imre,** főszbíró helyettes.

SZŐLŐS GAZDÁK FIGYELMÉBE!

Balázs György, okleveles vincellér ajánlkozik szőlők megmunkálására. Öreg szőlőket úgy helyre állít, hogy azok 3 évig dúsán teremnek, a fiatal szőlőket pedig megmunkálás után 12 évig ajándekozzák meg a gazdát dús terméssel. Ugyiszintén kitünően ért a gyümölcsfák kezeléséhez is. Ezidén **Pártos Gyula** ur zombori szőlőjét hozta gyönyörű termésre, melyet mindenki megtekinthet e hó 28-áig, a hol vele személyesen lehet értekezni.

Hirdetmény.

Alulírott, ki Zombor szab. kir. városnak 22 éven át főkertésze voltam és ezen idő alatt tölem telhetőleg a legnagyobb buzgósággal és előzékenységgel igyekeztem a nagyérdemű közönség szakmába vágó igényeit és megbízásait teljesíteni. A nagyérdemű közönségnek ezennel becses tudomására hozom, hogy **1898. évi október hó 1-től kezdve, a bajai utcában lévő 23. szám alatti házamban, valamint az ezzel szemben fekvő „Zsivánovits”-féle nyaralóban,** egy a mai modern követelményeknek minden tekintetben megfelelő, dúsán felszerelt

dísz-, mű- és kereskedelmi kertészüzletet

nyitok, a melyben minden e szakmába vágó, ugymint: virágkoszorúk és virágcsokrok a legújabb és modern kiállításban, — továbbá: rózsák, dísznövények, cserépvirágok, virág- és konyhakerti palánták, szóval a kertészet körébe tartozó mindenemű cikkek a legizletesebb kiállításban a legolcsóbb árak mellett kaphatók lesznek.

Továbbá ajánlom magam **szírók díszítésére,** úgy új díszkertek, illetve az utóbbiakhoz való **terravrajzok elkészítésére a legújabb és legcélszerűbb minták szerint** legolcsóbb árak mellett.

Midőn ezuttal a nagyérdemű közönségnek eddigi, 22 éven át tapasztalt szíves jóindulatáért köszönetemet fejezem ki, a legnagyobb előzékenységgel fogok iparkodni ezen pártfogást a jövőben is teljes mérvben kiérdemelni.

Maradtam magamat további kegyeikbe ajánlva és szíves pártfogásukat ezuttal is kérve

GÖSER VIDA,

mű- és díszkertész.

ZOMBOR, bajai utca 23. házszám.

10-1

42995. szám. alisp. 1898.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről a Mosztonga összérdekeltség képviselőivel tartott ülésben 1. szám alatt hozott határozathozóló kifolyólag ezennel közölni teszi, hogy a bukini magaspárti csatorna tisztítási; a magaspárti (dunai) zsilip megerősítési és a gattarai zsilip kijavítási munkálatainak a bácsi ér mederben szükséges tisztításának, illetve megerősítésének elvégzésének biztosítása céljából **augusztus 26-ik napján (hétfőn) 9 órakor** a vármegye székházának kistermében **zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni,** melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívattak.

Az előirányzott munka és költség a következő:

1. A földmunka kimutatás szerint mozgósítandó 12,960 0 m ³ föld á 25 kr	3240	frt.
2. 8000 fm. 30 cm. átmérőjű fűzfa vagy tölgyfa fasina, karók és elhelyezéssel együtt á 25 kr	2000	frt.
3. A magaspárti zsilip megerősítése:		
a) 25 0 m ³ falazat á 15 ft	375	frt.
b) 40 0 m ³ beton á 15 ft	600	frt.
4. A gattarai zsilip kijavítása és utköz koronájának 4 5 méterre való kiegészítése vagyis tatarozása	200	frt.
Összesen	6415	frt.

Leteendő bántépnt 500 ft. Elkészítési határidő folyó évi november hó 15-ike.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző vagyis vállalkozni kívánónak neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlat egységi és összes vállalati ára és pedig az utóbbi egy számmal, mint betűkkel is kiírandók és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított, elfogadható értékpapirokban oklevéllettel csatolandó és **folyó évi szeptember hó 25-ik napjának déli 12 órájáig** a vármegye alispánjára címelve nyújthatók be.

A zárt ajánlatokhoz az alább látható minta szerinti ajánlat rovatainak kellő kitöltésével és ajánlattevő részéről keltező és aláírva csatolandó.

Az ajánlatok úgy adandók be, hogy a borítékra a szükségesek, vagyis az ajánlatot tevő neve és lakhelye, valamint a beutalt bántépnt világosan feljegyzendő, megjegyezve, hogy a kített határidőn túl beérkező, vagy az előírt kelleket bármilyen tekintetben nékülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételét nem fogom.

Azok, akik a felsorolt vállalatra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánják pályázni, kötelesek a vállalatra néve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban részt venni szándékozők tartoznak kijelenteni, hogy a vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, mig az írásbeli pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10% nak megfelelőleg azonnal — de legkésőbb — az árlejtés napjától számított 8 nap alatt kiegészíteni tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok **a vármegye székházában Lánckor Antal vármegyei al-, tb. főjegyző urnak hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.**

Írásbeli ajánlathoz csatolandó minta.

Teljes mennyiség	A munka neve		Egység ár		Összes ár	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. 12.960.	A) Földmunka: a föld kiemelés valamint a föld felhőltés a VIII. ker. m. kir. kulturterméni hivatal megbízottja által a helyszínen kitűzendő irányban és meretekben mindenféle talajból, a földpartok ducolásával, az alapdörög víznél elválasztásával, tekintet nélkül a földszaporulásra és a kiastott anyagoknak a fentemunkával együtt 0 m ³ fut. leirt teljesítménnyel.					
2. 8000	B) Faszinas: futr 0.30 emt. átmérőjű tömött, minden 50 emt. távolban erősen kötött a kemény földig leérő 5-6 emter vastag karóval lekarózott fűz vagy tölgyfa fasinaert a beépítéssel együtt.					
3. 25.0	C) Falazat: m ³ falazat I. rendű, kitűnő minőségű mészkömentes jól égetett téglaiból, cement habarcsba (1 rész cement, 2 rész homok) rakva, a téglaiknak tartósan való áztatásával, a látható falsidall nyers falazatként vakolattal hézagolva, minden mellekmunkával együtt					
4. 40.0	D) Betonozás: m ³ román beton, 20-25 emter vastag rétegekben döngölve minden segédesszközzel és mellekmunkával együtt.					

Zombor, 1898. szeptember 12.

Karácson s. k., alispán.

Irnok kerestetik.

Egy fiatal irnok jegyzői irodában állandó alkalmazást nyerhet. Bővebbet a kiadóhivatal.

3289. sz.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Ada községben lemondás folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik. Az állás javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő évi 250 ft.

Felhívotnak mindazon magyar honosságú, katonai kötelezettségüknek eleget tett, irni és olvasni tudó pályázni óhajtok, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket alulírt előjárásához keresztlevelel, katonai könyvecske, batosági és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve **1898. évi szeptember hó 27-ig** annál is inkább adják be, mert későbbben érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Adán, 1898. évi szeptember hó 15-én.
Az előjáróság.

18533—1898. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi szeptember 3-án 66555. sz. a. kelt magas rendeletéből kifolyólag az alább jelzett munkálatoknak vállalatba adása céljából az alant irt helyeken és időben, írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók 10% bánatpénzzel ellátva azon értesítéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott, lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árlejtés megkezdéseig az illető kincstári ispánságoknál, az árlejtési határidőket megelőzőleg, három nappal előbb pedig az alólírt m. kir. államjóságigazgatóságánál adhatók be.

Az írásbeli ajánlatokban a megajánlott vállalati összeg számokkal és betűkkel is kiírandó és világosan befogalandozó az a kijelentés, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetést tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és ennek bizonyosságául a megjelölt okmányokat aláírni köteles.

Ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozói képességüket.

A csőd-gyámság, illetőleg gondnokság alatt álló és a nyeresévyagból eredő büntetést elítélt egyének az árlejtésen részt nem vehetnek, az elkészt utó és távirati ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére ajánlattevő részéről kötelezőleg fentartatnának is. A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok az alább megnevezett ispánságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vállalatba fognak adatai:

I. Tem.-Szt.-Andráson a m. kir. kincst. ispánságánál 1898. évi szeptember hó 23-án d. e. 9 órákor.

1. A grabáci római kath. paplak és templomépületek tartozása, a kincstárt terhelőleg 957 ft 79 kr. kikialtási árral és a község által természetben kiszolgáltatandó 392 ft 33 kr. értékű igás- és kézi napszámokkal.

2. Az újbesenyői római kath. templom és paplak épületek tartozása, a kincstárt terhelőleg 1354 ft 65 kr. kikialtási árral és a község által természetben kiszolgáltatandó s 153 ft 49 kr. értékű igás- és kézi napszámokkal.

3. A szabadválvi római kath. templom és paplak épületek helyreállítása, a kincstárt terhelőleg 5257 ft kikialtási árral és a község által természetben kiszolgáltatandó 440 ft 11 kr. igás- és kézi napszámok egyenértékkel.

4. A knézi római kath. paplak épület tartozása, a kincstárt terhelőleg 504 ft 35 kr. kikialtási árral és a község által természetben kiszolgáltatandó s 149 ft 70 kr. értékű igás- és kézi napszámokkal.

5. Az óbesenyői római kath. paplakhoz új árnyékszék építése, a kincstárt terhelőleg 154 ft 03 kr. kikialtási árral és a község által természetben kiszolgáltatandó 39 ft 73 kr. igás- és kézi napszámok egyenértékkel.

6. A szőregli római kath. paplak épület helyreállítása s részbeni átalakítása, a kincstárt terhelőleg 2002 ft 34 kr. kikialtási árral és a község által természetben kiszolgáltatandó s 204 ft 49 kr. értékű igás- és kézi napszámokkal.

7. A német-párdányi római kath. lelkészlak előtti járda helyreállítása a kincstárt terhelőleg 109 ft 38 kr. kikialtási árral és a község által természetben kiszolgáltatandó 49 ft 11 kr. értékű igás- és kézi napszámokkal.

II. Kulán a m. kir. kincst. ispánságánál 1898. évi szeptember hó 22-én délelőtt 9 órákor.

1. A szántovai római kath. paplak és templom épületek tartozása, a kincstárt terhelőleg 138 ft 19 kr. kikialtási árral és a község által természetben kiszolgáltatandó 7 ft 07 kr. igás- és kézi napszámok egyenértékkel.

2. A kishegyési római kath. paplak épület tartozása, a kincstárt terhelőleg 383 ft 34 kr. kikialtási árral és a község által természetben kiszolgáltatandó s 28 ft 29 kr. értékű igás- és kézi napszám.

III. Lugoson a m. kir. kincst. ügyészségnél 1898. szeptember 26-án délelőtt 10 órákor.

1. A lugosi kincst. ügyészi laképlet zsindey fedelzetének megújítása 865 ft 18 kr. kikialtási árral, mely utóbbira vonatkozó költségvetési okmányok a nevezett ügyészségnél tekinthetők meg.

Aradon, 1898. évi szeptember hó 10-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.

Utányomás nem díjaztatik.

ZOMBOR VÁROS LÁTKÉPEI LEVELEZŐ LAPON

kapható: **KOLLÁR JÓZSEF** könyv- és papirkereskedésében ZOMBORBAN.

1634. sz.

Favágáseladási hirdetmény.

A kalocsa érseki uradalom áruba bocsátja Bács-Bodrogmezeje Bács községe határában fekvő erdeinek 1898. évre üzemtervileg kijelölt két vágását, névszerint:

1. a vranysági 60₁₂ kat. holdnyi 11680 ft 38 krra becsült 50 éves és

2. a pakai (risztovác) 50₁₃ kat. holdnyi 9902 ft 42 krra becsült szintén 50 éves vágást s felhívja a venni akarókat, hogy egy korona bélyeggel és a becsár 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat az egyik vagy másik, esetleg mindkét vágásra, de vágásonként külön számítva a bácsi főerdész hivatatalnál **1898. évi október 12-ének reggeli 10 órájáig** nyújtsák be, hol azok aznap délig felbontatni s eldöntés végett az uradalmi igazgatóságnak felterjeszteszteni fognak.

Az eladási feltételek az igazgatóságnál, az erdőmesternél s a bácsi, szentistváni, ó-sükkösi és doromlasi erdészeti irodákban megtekinthetők, s az ajánlatokban kitéendő, hogy a venni akaró azokat ismeri.

Elkésztet vagy utóajánlatok nem fogadtatnak el. Kalocsa, 1898. szeptember 18.

2-1

Urad. igazgatóság.

8686. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Tovarisova községében bavi utólagos részletekben kiadandó évi 360 ft készpénzfizetéssel javadalmazott gyalogrendőrvetési állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi szolgálataikat, működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi szeptember hó 30-ig** alulírt szolgálóhivatalhoz benyújtsák.

Német Palánka, 1898. szeptember hó 12-én.

Lichtneckert,
szolgabíró.

2-2

Eladó ház.

Zombor, Bánát külváros Stájer-
utca 316. szám alatti lakház. 441
□ öl beltelekkel, szabad kézből
eladó.

Bővebb értesítést ad a tulaj-
donos

Lajos István.

3-2 Lakik: Kistemető-utca 514.a.

8019. szám.

kig. 1898.

PÁLYÁZAT.

Bács-Bodrog vármegye Petrovác, Kiszács és Glózsán községekből alakult és Petrovác székhelyvel bíró körállatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom ennél fogva a pályázni kívánókat, miszerint minősítéstük igazoló állatorvosi oklevellel felszerelendő kérvényüket **folyó évi október hó 5-ig** alulírt-nál nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vehetők nem lesznek.

Az állatorvosi javadalmás évi 600 ft. Azonkívül gróf Chottek-féle uradalomtól a Petrovácra tartandó évi 4 orszagos állatvásáron végzendő teendőért évente oszt. ért. 32 ft és azon esetben, hogy ha a heti vásárok az állatfelhajtás is engedélyeztetnék, melyért az uradalom folyamodott, további évi 68 frral fog díjaztatni, végre a szabályrendeletileg megállapított huszemle díjak, továbbá a körhöz tartozó községekbe ingyenes előfogat és a községekkel egyezségileg megállapított látogatási díjak. Ujvidek, 1898. évi szeptember hó 9-én.

Mezey Imre,
főszolgabírói helyettes.

3-3

MÓZES KÁROLY grand műlovardája.

ELŐLEGES JELENTÉS.

ZOMBORBAN, A MEGYEHÁZ TÉREN

szombaton, október hó 1-én

megnyitó előadás

a legmagasabb műlovaslás, löidomítás és gymnaszatika köréből.

Az összes szerződött tagok felléptével

e célra felépített és vízmentes fedéllel ellátott kényelmesen berendezett lovardában.

Előadásaim a magasabb műlovaslás, löidomítás, a magasabb iskolalovaslás, Jockey lovaglás, testgyakorlás, légtornaszat, akrobata, ballet és nemzetközi táncok és kitünően összeállított némaképletekből állanak.

Szabadon idomított lovak elővezetője MÓZES K. igazgató.

Az előadás, valamint a szünetek alatt a GRIMALDI testvérek, a jelenkor legkitünőbb magyar bohócai, ROCH és az eredeti ostoba AUGUSZT az ő idomított állatsportjával, u. m.: disznó, majom, bivaly, ökör stb. fogják a n. é. közönséget szórakoztatni.

Előadásaimat saját zenekarom kíséri.

HELYÁRAK: Számozott zártszék 1 ft. Számozott I. hely 80 kr., II. hely 60 kr., III. hely 50 kr., IV. hely 40 kr. Karzati állóhely 20 kr. — Katonák (örmestertől lefelé) deákok és gyermekek a II. helyen 40 krt, a III.-on 30, a IV.-en 20, karzaton 10 krt fizetnek.

Lovak idomításra elfogadtatnak.

A n. é. közönség pártfogásáért esedezik

2-1

MÓZES KÁROLY, igazgató.